REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 78. Brașov, Joi 6 (19) Aprilie. 1900.

Nou abonament
la
Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Aprilie st. v. 1900

s'a deschis nou abonament, la care învităm pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne (12 fl.); pe șése lunĭ 12 coróne (6 fl.); pe trei lunĭ 6 coróne (3 fl.); pe o lună 2 coróne (1 fl.).

Pentru România și strĕinătate: pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ, pe o lună 3.50 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușor prin ***mandate postale.***

Administrațiunea.

O reformă costisitóre.

De mulțĭ anĭ se tot fac pregătirĭ pentru reforma administrațiunii în Ungaria, séu, mai bine ḍis, pentru introducerea administrațiunii de stat. Este mare numĕrul proectelor, ce s'au făcut de unii și alții în privința acésta.

Acum se anunță, că ministeriul unguresc de interne adună materialul pentru reforma administrațiunii. Óre sĕ-i fiă reservat de sórte cabinetului actual de a esecuta, fiă și numai în parte, acésta grea problemă? Nu se scie. Vedem însĕ, că aparatul s'a pus în mișcare. Cum va funcționa el și ce resultate va avé, e altă întrebare.

De-ocamdată este interesant a se sci, că s'a făcut socotéla cât va costa acéstă mare reformă, dela care se aștéptă sĕ pună în picióre „statul național maghiar“. Resultatul calculului aproximativ este, că reforma administrativă va aduce statului o înmulțire a cheltuelilor sale anuale cu vre-o 35 de milióne coróne.

Planul este, ca reforma administrației sĕ nu se creeze cu țîrăita, ci dintr'odătă, ca un întreg organic. Dér înainte de tóte și până a nu se esecuta reforma, va fi necesar, și pentru ușurarea grelei probleme, sĕ se îmbunătățéscă mai întâiŭ starea materială a funcționarilor administrativĭ.

In adevĕr, că dintre toțĭ funcționarii publicĭ dela noi, aceștia sunt în raport mai rĕu plătițĭ. La o îmbunătățire a stărei lor însĕ nu se póte procede, decât numai putênd dispune de o sumă mare ca cea amintită. E probabil însĕ, că în realitate se vor cere și mai mult decât 35 milióne.

Esperiența ne arată, că în praxă cheltuelile preliminate de ordinar nu se reduc, ci cresc. Cercurile guvernului au deja de pe acum o adevĕrată grózā de cheltuelile, ce le va reclama îmbunătățirea salarielor funcționarilor administrativĭ.

Cei dela ministeriu sunt de părere, că cheltuelile s'ar mai puté reduce prin economii, carĭ ar avé sĕ se realiseze prin aceea, că se va simplifica administrațiunea și se vor cassa tóte funcțiunile superflue.

Mare și delicată problemă acésta pentru un ministru al țerĕi ungurescĭ, unde până acum guvernele numai așa șĭ-au aflat sprijinul de lipsă la elementul predominant, și numai așa șĭ-au câștigat simpatiile lui că au creat pentru fiă-care patriot flămênd și golan câte un post séu postuleț.

O astfel de operațiune, cum este proiectata cassare a funcțiunilor superflue administrative, va tăia dér aicĭ în carne viă, căcĭ prea bine scim, că legiónele patrioților budgetivorĭ snnt nesfîrșite și că funcționarismul bântue mai amar aḍĭ în Ungaria, decât a bântuit vre-odată în România, unde, de când cu crisa, s'au auḍit atâtea plângerĭ asupra proletariatului ce-l nasce acel funcționarism.

Se admitem însĕ, că cabinetul Szell, décă va ajunge sĕ presideze nouele alegerĭ pentru viitorea cameră și sĕ propună acestuia marele proiect de reformă, va isbuti cu eĭ în parlament. Care va fi atuncĭ resultatul practic?

Va fi, că de-ocamdată cu reforma, care, ca tóte reformele mai nouĕ din Ungaria, va urmări în primul rênd scopurĭ de maghiarisare, ni-se vor mai impune alte nouĕ și grele sarcinĭ. Și acésta tocmai în nisce momente, când administrația armatei comune pretinde nouĕ jertfe dela bieții contribuabilĭ, alte ḍecĭ de milióne, pentru ca monarchia nóstră cu înarmările ei de tot soiul sĕ nu rĕmână îndĕrĕtul statelor aliate din tripla alianță și a celorlalte marĭ puterĭ.

Intr'adevĕr, încântătóre prospecte pentru cetățenii de a doua mână din Transilvania, Bănat și Țera unguréscă, carĭ în schimb nu se vor alege, decât cu nóuĕ loviturĭ și prigonirĭ!

Budgetul comun. Privitor la consultările, ce s'au ținut ḍilele trecute în Viena, „N. P. J.“ aduce o scire de sensația din isvor, care — cum ḍice — totdéuna s'a dovedit autentic. Anume, conducerea ministeriului de rĕsboiŭ a cerut un plus de *40 milióne coróne.* Consiliul comun de miniștri n'a putut decide nimic definitiv și a rĕmas sĕ se încerce aplanarea divergențelor în scris. Mai adaugă numita fóiă, că isvorul din care primesce informațiunea, o susține contra tuturor desmințirilor.

Delegațiunile austro-ungare. După tóte câte se spun și se afirmă, desbaterile din ședințele delegațiunilor austro-ungare vor fi de rêndul acesta fórte importante. In cercul acestor discusiunĭ se va trage și *călĕtoria Majestății Sale monarchului la Berlin*, căcĭ cu tóte desmințirile oficióse, călĕtoria acésta se aduce în legătură cu *marile transformărĭ*, ce se vor întêmpla în viitorul apropiat *în Balcanĭ.* Afară de acésta se va trage în cercul discusiunilor și *rĕsboiul din Africa-sudică.*

Crisă în ministeriul comun?

Din *Agram* sosesce o scire însemnată. Unul din ḍiarele croate, care 'șĭ ia informațiunile din cercurile politice croate, scrie în numĕrul sĕu de Pascĭ, că printre deputații dietei din Agram s'a rĕspândit svonul, că ministru comun de esterne contele *Agenor Goluchowski* va demisiona în curênd și locul lui îl va ocupa actualul ministru comun de finanțe Beniamin *Kallay.*

„Magyarorszag“ afirmă, că scirea dată de fóia din Agram preocupă viu cercurile politice din Budapesta și ca semne esterióre ale unei schimbărĭ în ajun, se provócă la faptul, că Col. Szell n'a părasit nicĭ de Pascĭ Budapesta, că ministru de honveḍĭ Fejervary a plecat Lunĭ la Viena, unde a conferit în mai multe rêndurĭ cu membrii guvernului comun, ér la tóte acestea se mai adauge împrejurarea, că Majestatea Sa monarchul, care de anĭ de ḍile petrecea sĕrbătorile Pascilor la fiică-sa archiducesa Maria Valeria, de astă-dată a rĕmas în Viena.

Aceeașĭ fóie publică declarațiunea, ce a făcut'o înaintea unui colaborator al sĕu un „bărbat de stat distins“, și care este următórea:

— E neîndoios, că ceva se pregătesce pe orisontul european. Călĕtoria la Berlin nu s'a decis fără óre-care apropos. Ea are un fond remarcabil. Nu greșesc când cred, că stările din Austria vor juca mare rol în întêlnirea acésta. Inainte de sesiunea delegațiunilor se vor petrece evenimente însemnate, a căror umbre aruncate înainte formézā scirile de crisă. La tótă întêmplarea trebue că s'au ivit aparițiunĭ fórte serióse, ca cercurile nóstre politice sĕ rĕmână în decursul sĕrbătorilor în permanență. Décă crisa nu este acută încă acum, nimic nu eschide, ca ea sĕ nu devină acută în timpul cel mai apropiat.

Din partea oficiósă nu se pune, ce-i drept, pond pe asemenea scirĭ, carĭ se mai rĕspândiră și în tómna anului trecut.

Cehii și garnisóna din Praga. Fórte rea impresiă a făcut la Cehĭ o ordonanță a ministrului comun de rĕsboiŭ prin care s'a sistat obiceiul vechiŭ, ca în Sâmbăta Pascilor garnisóna militară din Praga sĕ facă o retragere festivă. Ordinul ministrului dispune, ca astfel de ceremonii militare sĕ nu se facă decât în Viena și Budapesta. *„Narodni Listy“* scriind despre acéstă mĕsură, ḍice: Trebue sĕ accentuăm, că astfel de sĕrbărĭ s'au ținut, afară de Viena și Budapesta, numai în Praga, așa-dér numai în Praga au putut fi sistate. Mulțĭ ș'o esplică așa, că vor sĕ ne pedepséscă pentru-că ne purtăm cu antipatiă față de garnisóna din Praga. Noi însĕ nu suntem adversarii acestei garnisóne, ci adversarii spiritului, care pĕtrunde cercurile militare și care vor sĕ-l transplanteze și în armată. Cu ocasia acésta am arătat și asupra împrejurării, că Praga a încetat de a mai fi residență, fără de a fi observat noi cum. Dér totușĭ reședința regilor boemĭ a rĕmas, și ea este aceeașĭ și aḍĭ.

Din România.

Mesagiul regal

de închidere a Corpurilor Legiuitóre române.

Domnilor Senatorĭ!
Domnilor Deputațĭ!

Inchiḍênd astăḍĭ întâia sesiune a acestei nouĕ legislațiunĭ simt o deplină mulțămire sĕ constat, că munca domniilor-vóstre stăruitóre și eminentă a fost la înălțimea așteptărilor țĕrii.

In starea de strîmtorare, pe care au primit'o finanțele nóstre o crisă așa de grea și din fericire așa de escepțională, ațĭ sciut sĕ închinațĭ tótă hărnicia d-vóstră cestiilor financiare și economice.

Prin crearea unor nouĕ dărĭ și sporirea unora din dările actuale, bine alcătuite și de-o potrivă repărțite, și prin înaugurarea unei erĭ de economii, care nu Mĕ îndoesc, că vor fi duse mai departe, ațĭ reușit sĕ dațĭ regatului un budget bine așeḍat și la adăpost de orĭ-ce surprinderĭ.

V'ațĭ arătat astfel la înălțimea situației, ér țéra, care a primit voios sĕ facă nouĕ jertfe, a dat încă o dovadă de înțelepciune și maturitate politică.

Putem dér sĕ privim viitorul cu deplină încredere.

Pornind din aceeașĭ dorință de-a face față la nevoile României, ațĭ votat legea modificărei codului de comerciŭ, legea căilor ferate din inițiativă privată și reorganisarea Cassei de Depunerĭ Consemnațiunĭ și a legei Telegrafo-Poștale.

Organisarea Ministerului Agriculturei, Industriei, comerciului și domeniilor, crearea unui fond pentru punerea în valóre a pădurilor și reforma unor dispozițiunĭ din legea minelor, pornesc tot din dorința de-a ajuta desvoltarea isvórelor nóstre de bogățiă.

Reforma codului de procedură civilă începe în chip fericit refacerea codicelor nóstre, ér modificarea legei de espropriere pentru causă de utilitate publică pune capĕt unei stărĭ de lucrurĭ nesuferită de toțĭ și de atâta timp.

Ațĭ încheiat marea operă a organisărei învĕțămêntului prin legea, pe care ațĭ votat'o, lege, care pune în armoniă diferitele nóstre legiuirĭ privitóre la șcóle și tinde la îndrumarea nouĕlor generații, pe o cale mai potrivită cu nevoile vieții de astăḍĭ.

Prin legea recrutărei și a oficerilor în reservă ațĭ adus în organisarea forțelor nóstre armate îmbunĕtățirĭ de mult cerute de esperiență și ațĭ făcut cu putință o mai dréptă împărțire asupra tuturor, a sarcinei apĕrărei naționale.

Domnilor Senatorĭ!
Domnilor Deputațĭ!

In munca pentru întărirea și propășirea Statului Român ceasul de odihnă nu sosesce nicĭ-odată. Munca din acéstă sesiune va fi urmată de munca sesiunilor viitóre. Ea însĕ a fost așa de rodnică și de bine-făcĕtóre, încât putețĭ sĕ vĕ întorcețĭ în căminele domniilor vóstre mândri, că v'ațĭ îndeplinit cu prisos datoria.

In numele Meu și al țĕrei vĕ mulțămesc.

Eu declar închisă sesiunea actuală a Corpurilor Legiuitóre.

Carol.

(Urmézā semnăturile d-lor miniștri.)

*

Mesagiul regal de închidere s'a cetit în Cameră și Senat, Lunĭ, în 3 Aprilie d. a., de către președintele consiliului de miniștri G. Gr. Cantacuzino.

Marțĭ, înainte de amiaḍĭ, s'a ținut la Palat ultimul consiliu de miniștri înainte de Pascĭ. După consiliu M. S. Regele a semnat decretul, prin care consiliului de miniștri i-a autorisat sĕ gireze afacerile statului în lipsa Sa.

Adḑi, Mercurĭ, înainte de amiaḑĭ Regele şi Regina, dimpreună cu prinţul moştenitor şi cu micul principe Carol vor pleca cu un tren special la Abbazia. Suita Suveranilor se va compune din d-nele Olga Mavrogheni şi Zoe Bengescu, dómne de onóre, colonelul Priboianu şi maiorul Aurel Dimitrescu, adjudanţĭ, d-l Dr. Romalo, d-l Dall'Orso, Miss Ffolliet şi Miss Winter.

*

In ultima şedinţă Camera a ales comisiunea pentru luarea socotelilor Statului. Acéstă comisiune, care s'a constituit sub preşedinţia d-lui M. Coandă, va lucra timp de 40 ḑile.

Dela Academia Română.

Ni-se comunică din Bucurescĭ, că *Academia Română* a ales membri noi în secţiunea literară: pe d-l *A. Filippide*, în locul decedatului George Chiţu, — propus de d-l Iacob Negruzzi; pe d-l *Ioan cav. de Puşcariu*, în locul lui Alesandru Roman, — propus de d-l Iosif Vulcan; ér membru corespondent, în aceeaşĭ secţiune, pe d-l *George Coşbuc*, — propus asemenea de d-l Iosif Vulcan.

*

Lunĭ, cum am anunţat, Academia Română a ţinut şedinţă publică, în care d-nii prof. Gr. Tocilescu şi prof. dr. V. Babeş au făcut comunicărĭ. Au luat parte mai toţĭ d-nii membri ordinarĭ ai Academiei, de asemenea şi d-l Ales. *Filippide* dela Iaşĭ, ales membru ordinar în acéstă sesiune.

Şedinţa s'a deschis sub presidiul d-lui Petru Poni, care dădu cuvêntul d-lui prof. *Gr. Tocilescu* pentru a face comunicare asupra resultatului săpăturilor întreprinse de d-sa în tómna anului 1898 la *Axiopolis* — malul stâng al Dunărei, la sud de Hârşova cam 3 chilometri. D-l Tocilescu arată, că după cercetările făcute de d-sa, se pot stabili cincĭ epoce în trecutul acestor ruine dela Axiopolis: ante-romană, ante-Traiană, din timpul lui Constantin-cel-Mare, a lui Iustinian şi ultima epocă slavonă. — D-sa arată indiciile, precum şi rĕmăşiţele aflate, carĭ caracteriséză fiă-care din aceste epoce, şi apoi espune întreg istoricul acestei cetăţĭ, ce se chiăma *Axiopolis*. Vorbitorul presentă o mulţime de planurĭ, planşe, fotografii, monete, obiecte casnice şi arme, pe carĭ le-a aflat în săpăturile făcute.

Comunicarea d-lui Tocilescu a fost ascultată cu multă atenţiune de către publicul present.

Şedinţa se suspendă pentru câte-va minute, apoi d-l Dr. V. *Babeş* îşĭ ţine disertiunea sa: desvoltarea medicinei moderne şi noul institut de Bacteriologiă din Bucurescĭ.

*

Mâne, Joi, Academia Română îşĭ va încheia sesiunea ordinară din anul acesta.

Tot mâne se vor decerne premiile acordate de Academiă anul acesta.

Dela espositia din Paris.

Preşedintele camerei de comerciŭ din Paris a primit după deschiderea esposiţiei următórea telegramă dela asociaţiunea neguţătorilor şi industriaşilor din Berlin:

„Asociaţiunea negustorilor şi a industriaşilor din Berlin, împreună cu comitetul central al sindicatelor manufacturierilor şi al industriaşilor din Berlin, trimet cu ocasia deschiderii Exposiţiunei, Camerei de comercĭ din Paris, comercianţilor şi industriaşilor parisienĭ asigurarea recunoscinţei lor sincere şi confrăţéscă pentru partea pe care au luat'o membrii ei la opera nobilă a păcei şi alătură urările cele mai cordiale pentru reuşita operei celei marĭ, care este menită sĕ apropie din ce în ce mai mult poporele civilisate într'o muncă comună".

Preşedintele Camerei de comerciŭ din Paris a rĕspuns următórele:

„Camera de comerciŭ din Paris este recunoscătóre preşedinţilor şi membrilor asociaţiunii sindicatelor manufacturierilor şi al industriaşilor pentru urările ce adreséză cu ocasia deschiderei exposiţiei. Discursurile preşedintelui Republicei şi al ministrului de comerciu, care vor avé un mare rĕsunet în lumea întrégă, s'au exprimat adineaorĭ pentru pacea generală şi pentru unirea popórelor civilisate într'o muncă comună. Aceste sentimente rĕspund cu totul celor exprimate în amicala dv. telegramă".

SCIRILE ḐILEI.

— 5 (18) Aprilie.

Sinodul ordinar anual al archidiecesei române gr. or. este convocat de I. P. S. Sa metropolitul Ioan *Meţianu* pe Dumineca Tomei. Pe aceeaşĭ ḑi sunt convocate şi sinódele dieceselor Caransebeşului şi Aradului.

Schimbărĭ de fişpanĭ. „Pesti Naplo" ḑice, că după tóte câte se vorbesc în cercurile politice, în corpul fişpanilor se pot aştepta cât de curênd marĭ schimbărĭ. O parte din schimbările acestea vor urma ḑilele viitóre.

Un proces între Românĭ şi Sêrbĭ. Inainte cu şése anĭ, credincioşii românĭ gr. or. din Timişóra, întrunițĭ într'o adunare, au hotărît sĕ intenteze proces bisericei sêrbescĭ din Timişóra-Fabric pentru o despăgubire de avere, la care se cred a fi îndreptăţiţĭ pe basa articulului de lege IX din 1868. Procesul s'a şi început în 1898 înaintea tribunalului din Budapesta, care pentru judecarea acestei cestiunĭ a numit o comisiune deosebită. Acéstă comisiune a adus Vinerea trecută sentinţa, prin care *se refusă* pretensiunea credincioşilor românĭ gr. or. şi metropolitul din Sibiiu Ioan Meţianu, protopopul din Timişóra Dr. Traian Puticĭ, precum şi cei ce au subscris procesul verbal al adunărei, în care s'a hotărît intentarea procesului, se condamnă a plăti fiă-care personal spesele procesului în sumă de 9300 fl. Aşa raportéză casul fóia unguréscă „Alkotmany".

La representaţia de Sâmbătă. Ca întregire la raportul nostru despre ultima representaţie a operei „O nópte în Granada", mai amintim, că cununa de laurĭ a fost oferită baritonului Dumitru Popovicĭ de către studenţii dela gimnasiul român din loc, ér coşul de florĭ naturale cu o porumbiţă, oferit domnişórei Eugenia Moga, a fost un dar al damelor şi domnişórelor din corul operei, tóte membre ale reuniunei nóstre de cântări. Tot cu acéstă ocasiune mai împărtăşim, că la prima representaţie a operei d-şóra Moga a primit între alte darurĭ şi un prea frumos coş de florĭ cu pantlică tricoloră dela un club de tinerĭ din Sibiiu cu dedicaţia: „Păstoriţei Gabriela".

Aurelia Cionca. Precum am annuţat, mica artistă în pian Aurelia Cionca, a dat ḑilele trecute un concert la Ateneul din Bucurescĭ cu cel mai strălucit succes. „Toţĭ cei ce au asistat, între carĭ şi musicanţĭ iluştri, au rĕmas estasiaţĭ, încântaţĭ peste mĕsură de măreţia talentului acestei copile fenomenale, cu care s'ar mândri orĭ-care naţiune..." Aşa scrie raportorul „Apĕrării Naţionale" (I. M.) încheiând darea sa de sémă critică în modul următor:

In interval de 2 óre, cu fórte micĭ pause, Aurelia Cionca singură a fermecat publicul esecutând *pe dinafară* 81 (opt-ḑecĭ şi una) de paginĭ de musică clasică, cu atâta agilitate, cu atâta forţă, frasare conscientă şi nuanţare subtilă, cum numai un geniu o póte.

Aci piano era în mânile ei micuţe o orchestră mare complectă, atât de puternic era şirul de acordurĭ măreţe şi vigurose ale lui Wagner.

Aci piano era în mânile ei o harpă, atât de fin, delicat şi subtil erau atinse clapele, de ţi-se părea, că audĭ un uşor şi neînchipuit de fermecător zinghănit de sticle, uşor atinse de aripa vêntului.

Aci vedeai mişcându-i se micuţele ei degete cu o iuţélă vertiginósă, uimitóre, de ţi-se părea, că nu e mână de om, care se jócă pe clapele instrumentului, făcênd din piano o jucăriă de copii, care îi distra şi pe esecutant şi pe auḑitor.

Adesea mi-se părea, că mititica e pe punctul de a obosi şi mai ales la ultima piesă, Rapsodia a 12-a a lui Liszt, îmĭ venea sĕ strig în gura mare: „Lăsaţi-o, că nu mai póte"; dér se vede, că geniul nu obosesce nicĭ-odată. Spre culmea uimirei, mititica, rechiămată de 3—4 orĭ, revine pentru a mai esecuta o rapsodiă românéscă, ca şi cum nimic n'ar mai fi cântat până atuncĭ..."

Schimbărĭ în tariful de zone la căile ferate de stat. Ministrul unguresc de comerciŭ Hegedüs a însărcinat direcţiunea căilor ferate de stat ung., ca în sensul sistemului actual de zone, care şi din punct de vedere financiar se arată a fi practic, sĕ modifice tarifa zonelor, aşa că la depărtările mijlocii (zona I—XIII) tarifa de voiaj pe trenurile de persóne şi accelerate va scădé cu 20%. Se vor înfiinţa însĕ încă şése zone nouĕ, între carĭ primele cincĭ vor fi de câte 25 chilometri, ér a şésa de 50 chilom. Zona a XIV, care acum este maximum de 225 chilom. pe viitor va forma zona a XX-a în lungime de 325 chlm. La depărtările peste 400 chilom. taxele vor fi cevaşĭ mai marĭ. Acésta reformă, se ḑice, că va fi introdusă cu 1 Iulie n. c. — Direcţiunea căilor ferate de stat ung. a dat ḑilele aceste un ordin privitor la călĕtoria după zone. Anume se ḑice în ordin, că biletele de drum de fier luate pentru 14 zone se pot folosi în timpul prescris la orĭ care altă staţiune şi în orĭ-care altă direcţiune, ér nu numai la staţiunile arătate în bilet. Se póte călĕtori chiar şi mai departe de staţiunea arătată în bilet, dér acésta călĕtorul trebue sĕ o spună călĕuzului înainte de sosirea în staţia arătată pe bilet. Tot asemenea se pot folosi şi biletele pentru zonele I—XIII.

Cancelariă de advocat. D-l *Dr. Coriolan Meseşian* anunţă, că cu ḑiua de 1 Maiŭ n. c. îşĭ va deschide cancelariă advocaţială în Şimleul Silvaniei.

Emigrarea Evreilor din România. „Apĕrarea Naţională" din Bucurescĭ este positiv informată, că după sĕrbătorile Pascilor vor emigra din România un numĕr fórte însemnat de Evrei. Cei mai mulţĭ vor lua drumul Americei.

Regele Italiei la Berlin. Ḑiarul „Il Giorno" pretinde, că regele *Umberto* încă va merge la Berlin cu prilejul declarării principelui moştenitor german de majoren.

Rusia şi Corea. Intre Rusia şi Corea s'a încheiat o convenţiune, în sensul căreia Corea se obligă sĕ nu vîndă nimĕnui insula Kojedo, situată în faţa portului dela Massampo.

Necrolog. Adḑĭ diminéţă a rĕposat în Braşov *Ioan Stinghe*, bĕtrânul epitrop al bisericei şi tatăl de vecinĭ de pe Tocile, membru în sinodul protopopesc şi fost membru în representanţa comunei orăşenescĭ. Rĕposatul a fost un Român brav şi cinstit, care era mult devotat binelui obştesc al poporului din Scheiŭ.

Atentat în contra unui ofiţer. Din Bistriţa i-se scrie lui „N. P. J.", că în séra ḑilei de 12 l. c. un domn de acolo preumblându-se cu soţia sa pe stradă, un soldat dela regimentul de infanteriă Nr. 63 se apropiă de acea dómnă şi prin purtarea lui începù a o molesta. Un ofiţer, care observà acésta, îndrumă pe soldat la ordine. Acesta însĕ se opuse, îşĭ scóse baioneta şi-o implântă în pieptul ofiţerului, luându-o apoi la fugă. Ofiţerul, scăldat în sânge căḑù la pământ. După numĕrul baĭonetei

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

„Istoria închisorilor din România".

— Fine. —

Numai puţin importantă e partea relativă la datele statistice, carĭ prin numĕrul şi varietatea lor arată şi mai mult valórea ei. Astfel după datele statistice din urmă, ḑice autorul, criminalitatea la noi a mers scăḑênd. Aşa în cursul anului 1893 au întrat în închisorĭ 4,693, ér în 1897 numĕrul criminalilor întraţĭ e de 2,573, prin urmare o diferenţă fórte simţitóre în timp de 5 anĭ de 2120 indiviḑĭ. In ceea-ce privesce numĕrul recidiviştilor, comparând anul 1893 cu 1897, avem o descrescere de 30 recidiviştĭ.

In ceea-ce privesce gradul de cultură, se constată că în timp de 5 anĭ numĕrul total al deţinuţilor întraţĭ în închisorile centrale a fost de 40,249 din care 18,055 au sciut carte, ér 1,195 au învĕţat a ceti şi scrie în închisorĭ, pe când în aresturile preventive dintr'o populaţiune de 70,702 deţinuţĭ n'au sciut carte 13,554, ceea-ce vine, că din numĕrul total al deţinuţilor de 110,951 n'au sciut carte 31,609, adecă mai puţin de 30%. De observat e că numĕrul cel mai mare al deţinuţilor, carĭ nu sciu carte este acela al condamnaţilor la muncă silnică, din carĭ numai 20 sciu carte; ca vêrstă etatea cea mai espusă la sĕvîrşirea delictelor şi crimelor este dela 20—40 anĭ, astfel că numĕrul deţinuţilor de tóte categoriile, carĭ au acéstă etate, e de 2 orĭ mai mare, decât a celorlalţĭ.

Clasa care dă numĕrul mai mare de delicvenţĭ e cea a plugarilor şi apoi urméză a meseriaşilor.

Cei ce dau mai mare contingent închisorilor sunt cei căsĕtoriţĭ, apoi cei necăsĕtoriţĭ şi vĕduvĭ. Cei căsĕtoriţĭ dau o proporţie de aprópe 70%, invers de ce se întêmplă în alte ţĕrĭ. Acest fapt autorul şi-l esplică din pricina *disordinei* în viaţa casnică, datorită în primul rênd *desordinei morale*, resultat al lipsei de educaţiune, precum şi atâtor alte împrejurărĭ din viaţa socială, carĭ forméză un cortegiu întreg al tuturor pornirilor rele. In decursul celor 5 anĭ, numĕrul femeilor condamnate a fost de 329, din cari 149 condamnate pentru diferite delicte şi 180 pentru crime. Mortalitatea în curs de 5 anĭ pentru întréga populaţiune a închisorilor centrale şi aresturilor preventive a fost de 324 indiviḑĭ, adecă mai puţin de 3 la miie.

Terminând cu aceste date statistice, autorul îşĭ dă părerea sa în privinţa causelor criminalităţii la noi în ţéră.

Décă *miseria* este una din causele principale în celelalte, ţĕrĭ la noi, judecând după starea generală a populaţiunei, după resursele, ce are a-l îndĕmâna spre a-şĭ câştiga cu înlesnire mijlócele de esistenţă, nu se póte pune înainte miseria ca o causă a criminalităţii. Adevĕratele cause ale ei la noi în ţéră, ḑice autorul, sunt pe de o parte lipsa instrucţiunei şi a educaţiunei; ér pe de alta, alcoolismul şi ca dovadă citéză şi cuvintele fostului ministru al instrucţiunei în Franţa H. Carnot, care a ḑis: „Fiţĭ sigurĭ, că îndemnând copiiĭ sĕ mérgă la şcólă, îi împedecaţĭ mai târḑiu sĕ între în închisóre". Ér celebrul Macaulay se esprimă astfel: „Décă voiţĭ sĕ vedeţĭ micşorându-se numĕrul închisorilor, măriţĭ numĕrul şcólelor". Este un fapt pe deplin stabilit adḑĭ, că pe cât de folositóre este instrucţiunea, pe atât de neapărată este şi educaţiunea.

Moravurile nasc din educaţiune; fără educaţiune instrucţiunea nu este decât un instrument de ruină, a ḑis Cristophe. Datoria, ḑice autorul, a tuturor ómenilor iubitorĭ de ţéra lor este, ca pe de o parte sĕ înfrâneze cât se póte de mult alcoolismul, ér pe de alta sĕ îngrijéscă, pe lângă instrucţiunea ce sĕ dă poporului, şi de educaţiunea sa; căcĭ este vorba de tot ce póte avea mai scump o naţiune, este vorba de sănĕtatea ei morală.

Décă progresele închisorilor au mers fórte încet la noi, causa e că acéstă cestiune a fost privită cu nepăsare, ca şi cum ea n'ar fi presentat alt interes, decât acela de a pedepsi şi închide pe vinovaţĭ. Esperienţa de mai mulţĭ anĭ a autorului a dovedit, că décă s'ar fi arătat mai mult interes şi s'ar fi pus mai multă stăruinţă la aplicarea legei asupra închisorilor, am fi avut de înregistrat resultate cu mult mai

s'a aflat numele atentatorului, care este urmărit.

Tren de plăcere. Direcţiunea tramvaiului din loc ne trimite spre publicare următórele: Până la 1 Maiŭ st. n. în fiă-care Duminecă, când timpul e frumos, va pleca la Dîrste un tren separat dela promenadă la 2 óre 35 m. d. a., şi se va înapoia la 6 óre 22 m. séra.

Tinerimea română din Făgăraş. şi jur învită la producţiunea musicală, ce o va arangia în 24 Aprilie 1900 (a treia ḑi de sf. Pasci) în sala hotelului „Lauritsch". Inceputul la 8 óre séra. Intrarea: pentru o persónă 2 cor., pentru familiă 5 cor. Venitul curat e destinat pentru clădirea casei vicariale. Membrii comitetului arangiator: Dr. Nic. Şerban, preşedinte. Seb. Brenduşă, Em. Dan, Dr. Aug. Dosa, G. Gabor, Cl. Grama, Andreiŭ Ludu, Em. Mocean, Liviu Pandrea, Virgil Pop, Danilă Şerban, Nic. Stanciu, Const. Toma, I. Turcu, N. Vărăreau. Oferte şi suprasolvirĭ se primesc cu mulţămită şi se cuitéză pe cale ḑiaristică.

Programa: 1) Cântec sicilian, cuartet vocal. 2) Symphonie, de Ch. Dancla, pentru 2 violine şi pian, esecutat de d-şóra Letiţia Poparadŭ şi d-nii Beniamin Pop şi Dr. Augustin Dosa. 3) Carneval de Venise, de Schulhof, solo pentru pian, esecutat de d-şóra Elena Pop. 4) Cântărĭ românescĭ, esecutate de d-şóra Iulia Toflea, acompaniată pe pian de d-l Friedrich Heller. 5) Prima rochiă lungă, monolog de Iosif Vulcan, predat de d-şóra Mariţi Turcu, 6. *a)* Beriot: „Osborne", fantasie din opera „Puritani"; *b)* Wiest: „Melodii române". pentru violină şi pian, esecutate de d-şóra Elena Pop şi d-l Beniamin Pop. In fine dans.

Băile Eforiei şcolare rom. vor fi închise în ḑilele de Duminecă 9 (22), Lunĭ 10 (23), Marţĭ 11 (24) şi Miercurĭ 12 (25) Aprilie.

O descoperire scientifică. — D-l Albert Costrişanu, inginer electrician, întors de curênd din Germania, unde a făcut distinse studii electro-technice la şcóla superióră din Charlottenburg, a făcut, spun foile Ieşene — o descoperire menită să aducă servicii neprețuite omenirei.

Prin acéstă descoperire se învinge una din infirmităţile cele mai dese ale omului: *surḑenia.*

Nenorociţii atinşĭ de acéstă infirmitate sunt nisce morţĭ-viĭ, căcĭ sunt lipsiţĭ de o mare parte a plăcerilor vieţii. Fără auḑ omul trăesce numai pe jumĕtate.

Graţiă descoperirei ingeniosului nostru conaţional, aceştĭ nenorociţĭ vor scăpa pe viitor de trista lor sórte. In special surdomuţii se vor renasce, vor recăpĕta adevĕrata viaţă, vor auḑi şi deci vor vorbi!

Iată, în scurt, cum resolvă d-l Costrişanu acéstă mare problemă:

Combinând diferite metale electrophile, genialul născocitor a ajuns sĕ descopere o forţă electrică determinată, constantă şi permanentă. Din acest amestec de metale electrice a compus apoi un mic aparat identic cu aparatul auditiv normal al omului, care îndeplinesce cu succes desăvêrşit funcţiunea simţului auditiv, punênd în contact nervul audiţiei cu un timpan din acele metale electrophile.

Aparatul se adaptéză uşor în conductul auditiv extern al bolnavului, devine invizibil şi persóna infirmă îşĭ recapĕtă auḑul în chipul cel mai clar, de multe orĭ mai clar şi mai fin decât îl avea în starea normală.

Fericitul descoperitor a întrunit ḑilele acestea în sala Conservatorului din Iaşĭ mai mulţĭ ómenĭ de sciinţă şi pe profesorii de musică, între carĭ d-l dr. Lebell, director al institutului antirabic şi un distins violoncelist. După-ce a demonstrat principiul şi funcţionarea aparatului sĕu, d-l Costrişanu l'a aplicat la mai mulţĭ elevĭ şi eleve din clasa de canto.

Profesorii şi în special d-l Mezzetti au constatat într'adevĕr, chiar la elevii cei mai mediocri, o perceptibilitate uşóră şi extra-ordinar de fină în aprecierea şi producerea acordurilor celor mai complicate.

Desenul şi fotografia aparatului sunt expuse la vitrina librăriei Maximoviciŭ din Iaşĭ şi Gebauer din Bucurescĭ.

Peste câteva ḑile d-l Costrişanu va merge în Bucurescĭ pentru a face experienţe.

S'a făcut deja comunicare colegiului superior de fisiologiă din Berlin.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Agenţiei „Reuter" i-se anunţă din *Brandfort* cu data de 13 l. c., că comandanţii burĭ *Petrus* şi *De Wett*, s'au încăierat cu trupele, carĭ au plecat din Bloemfontein la trupele generalului *Brabant.*

*

Foile din Londra publică o telegramă cu data de 14 l. c. din Bloemfontein, după care o patrulă a regimentului engles Royal-Irish, *a fost prinsă de Burĭ.* In patrulă se afla şi lord *Rosslyn*, care a fost escortat la Kroonstad.

*

Tot din Bloemfontein se telegrafézĕ, că o armată a Burilor, care mergea în ajutorul celor dela Wepener, a ajuns cu 60 de carĕ la Dewettdorp. Se crede, că împrejurarea acésta va accelera decisiunea asupra sorţii garnisónei englese din Wepener.

*

Din *Pretoria* se telegrafézĕ cu data de 16 l. c., că după un raport oficios lupta dela Wepener continuă. Burgherii au luat pradă dela Englesĭ 500 capete de vite de tăiat, cai şi catârĭ. Generalul *Fronmann a bătut o trupă englesă*, care a fugit spre Bolverproot.

*

Ḑiarele englese din Londra publică o scire din *Ladysmith*, după care Burii s'au retras din districtul Elandslaagte pe cealaltă parte a munţilor Biggar. Unei cete de Burĭ i-a succes sĕ arunce în aer cu dinamită trei mine de cărbunĭ la Jagersfontein.

*

Frank *Smith*, proprietarul unei mine de diamant, a fost prins de Burĭ şi arestat.

Rusia şi China.

De când a isbucnit rĕsboiul din Africa sudică, el a atras asupră-şĭ privirile mai ale tuturor statelor europene, şi a făcut tot-odată, sĕ fiă paralisat interesul lor cu privire la cestiunile din estremul Orient.

Dela 1899 încóce, dér mai ales dela isbucnirea rĕsboiului anglo-bur, singură *Rusia* este, care desfăşură o mare activitate pentru a-şĭ asigura o preponderanţă durabilă în China. Noul regim chines al vĕduvei împĕrătese are un mare respect de Rusia, care privesce acum cu linişte cum interesele ei sunt ḑi de ḑi garantate şi cum de altă parte se pun piedecĭ progresului rivalelor sale în „imperiul ceresc".

In tóte provinciile de Nord, pe carĭ Anglia a fost silită sĕ le cedeze Rusiei, acésta se consideră ca acasă. Cu fiă-care lungime a unei şine, prin care înaintéză drumul de fier în Mandşuria, influenţa Rusiei se măresce ḑilnic şi puterea ei prinde rădăcinĭ la Peking, fără a-se teme, că va mai fi contrabalansată de cine-va.

Rusia şi-a făcut fórte bine calculii, când şi-a ḑis: Anglia sufere de orbire politică, decă ea preferă posesiunea unor pămênturĭ relativ fără valóre din Africa de sud intereselor sale asiatice şi se încurcă 'ntr'un rĕsboiŭ, care o costă mii de ómenĭ şi milióne de pfunḑĭ. Decă ea îşĭ pierde un timp preţios, pe care nu-l va mai găsi nicĭ odată, las' că voiŭ sci eu sĕ mĕ folosesc de el, sĕ sdrobesc influenţa englesă în Peking.

Aşa şi este. Nenorocitul rĕsboiŭ, în care s'a încurcat Anglia va costa-o întrégă partea aspirată de ea în China. Nicĭ nu póte sĕ fiă altfel. E o pedépsă bine meritată pentru nesaţiul engles, de-a pune mâna pe ţĕrĭ strĕine. Pe când în Africa de Sud onórea şi prestigiul de mare putere al Angliei sufer pagube grele prin o campaniă aprópe fără speranţă, pe atuncĭ bogata ţéră chineză cade vĕḑênd cu ochii în mânile rivalei sale — Rusia.

NECROLOG. **Moise Magdu**, paroch şi asesor consistorial în Şoimoş (Bănat), a rĕposat în 2 (15) Aprilie 1900 în etate de 85 anĭ. 'L jălesc întristaţii sĕi fii: Dr. Dimitriu Magdu, Maria Magdu măr. Vuculescu, Hersilia Magdu măr. Sturza, apoi numeroşĭ nepoţĭ şi strănepoţĭ. — Fiă-i ţĕrêna uşóră!

— D-na **Anastasia Datco** n. **Nicolau**, vĕduvă de comisar financiar suprem, a rĕposat în Reghinul săsesc Lunĭ în 26 Aprilie n. c. în anul al 81-lea al etăţii şi al 26-lea al vĕduviei sale. 'L jălesce întristata-i fiică Cornelia m. Marinoviciu, Eugen Marinoviciu ca ginere, vĕd. Ecaterina Marinoviciu n. Nicolau ca soră, Maria măr. Dr. Ceuşianu ca nepótă şi alte rudenii. Inmormêntarea s'a sĕvîrşit în 18 Aprilie n.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 17 Aprilie. Corespondentul din Petersburg al lui „Berliner Tageblatt" anunţă, că din incidentul călĕtoriei Ţarului la Moscva se rĕspândesc felĭ de fel de scirĭ. Una din aceste scirĭ este, că *Ţarul în înţelegere cu Germania şi Francia* voesce sĕ adreseze *Angliei un ultimat* în sensul, că decă nu va *sista în timp de 8 ḑile rĕsboiul din Africa sudică*, va trimite 120,000 de soldaţĭ rusescĭ în Afganistan. Călcarea neutralităţii din partea Portugaliei l'a iritat atât de mult pe Ţarul. încât nu se mai simte legat prin neutralitate faţă de Anglia. Corespondentul adauge, că intimii Ţarului din armată stăruesc, ca Rusia s'o rupă cu Anglia.

Londra, 17 Aprilie. Din *Mafeking* se anunţă, că la 5 l. c. Burii au reînceput bombardarea oraşului, care *nu mai are nici o speranţă de a fi mântuit.* Fómetea pustiesce grozav, încât peste câte-va ḑile garnisóna englesă va fi silită a-se preda.

Bloemfontein, 17 Aprile. Trupele bure, carĭ au încunjurat staţiunea *Wepener*, s'au retras spre nord, dér de către Bethulie se apropie alţĭ 6000 de Burĭ.

Haga, 17 Aprilie. Ierĭ s'a ţinut la ministeriul de rĕsboiŭ un consiliu, care a durat trei óre, între misiunea transvaaliană şi ministru de esterne *Beaufort.* A participat şi agentul transvaalian Dr. Leyds. Misiunea va oferi puterilor europene şi Statelor-Unite protectoratul asupra republicelor bure. Regina Olandei *Wilhelmina* a adresat Ţarului un autograf, în care-'l rógă sĕ intervină pentru pace.

Roma, 17 Aprilie. La serbarea declarării de majoren a principelui moştenitor german, curtea italiană va fi representată prin principele de Neapol.

DIVERSE.

Cea mai rece regiune a pămêntului. Dintre regiunile permanent locuite ale pămêntului, cea mai rece e regiunea Verchojansk, în Siberia de apus, unde termometrul scade une-orĭ până la — 68° şi temperatura mijlocie în Ianuarie e de — 45°. S'ar crede, că în acéstă grozav de rece regiune omul nicĭ că ar puté trăi, şi totuşĭ ea e populată cu vre-o 10,500 de locuitorĭ, aparţinênd tribului Lamuţilor şi al Jacuţilor. Conform însemnărilor lui Sergiu Kovalik, care mai în anii trecuţĭ ţinuse în reuniunea geografică din Irkutsk o prelegere publică despre acéstă regiune, gerul acesta mare devine suportabil prin împrejurarea, că pe timpul iernei domnesce o neîntreruptă linişte a vênturilor şi pe lângă acésta şi aerul e fórte sĕrac de aburĭ. Primăvara vin însĕ viscole uriaşe, ér vara diferenţa de temperatură e de necreḑut: ḑiua deja în Maiŭ temperatura se urcă la plus 30°, ér pe timpul de nópte scade sub 0. In a doua jumĕtate a verei regiunea e bântuită de furtunĭ cu ploi torenţiale, carĭ nu arare-orĭ causéză inundaţii. Flora regiunei e fórte sărăcăciósă, arborii lipsesc aprópe de tot; liveḑĭ şi islazurĭ însĕ sunt. Populaţiunea se ocupă, pe lângă vênat şi pescuit, mai ales cu crescerea vitelor; animalul domnestic al lor e renul. Nutrimentul de căpetenia al populaţiunei e laptele şi carnea de iepure; bĕutura de căpetenia e cumis-ul, pregătit din lapte acru prins. Locuinţele sunt colibe de lemn lipite cu lut compuse numai din o singură odaiă, în care om şi animale locuesc împreună.

*

Căsĕtoriă americană. S'a întêmplat în America, că o fată a păşit înaintea altarului la braţ cu mirele ei, peste cadavrul tatălui sĕu. Tinĕrul, pe care miresa l'a luat de bărbat, este asasinul părintelui ei. Joe Mac Kinney şi d-şóra Cecilia Taylor, fiica unui bogat proprietar din Ankansas, erau în legăturĭ amoróse şi ei sciau, că tatăl nu se învoesce la căsĕtoria lor. Tinĕra păreche se decise sĕ fugă şi sĕ se cunune într'un sat din apropiere. Intr'o séră târḑiu amoresaţilor li-au succes a fugi, tatăl fetei însĕ aflând de acésta, înarmat cu o puşcă, a încălecat pe un cal sprinten şi i-a urmărit. Dupa-ce se apropie tot mai mult de carul în care se aflau tinerii, tatăl la o depărtare de o puşcătură strigă tinĕrului sĕ stea pe loc. Acesta nu ascultă. Tatăl îndreptă un glonţ asupra fugarului, dér a greşit ţinta. Acum sĕ întórse Mac Kinney asupra tatălui iubitei sale şi-l omorî după mai multe descărcăturĭ de revolver. După acésta amoresii îşĭ continuară liniştit drumul şi în satul vecin s'au cununat. Cecilia negenată întinse mâna asasinului tatălui ei. După cununiă Kinney se presentă înaintea autorităţilor civile, spunênd, că el a comis fapta în apĕrare. Asasinul a fost achitat.

---

satisfăcĕtóre. Printre aceste rele, de carĭ au suferit fórte mult închisorile nóstre şi de care nu s'a ţinut câtu-şĭ de puţin sémă, a fost lipsa de *recrutare* a unui bun personal adminstrativ şi de stabilitate, — singurul mijloc de a ajunge de a avea funcţionarĭ apţĭ şi bunĭ, formaţĭ pentru serviciul închisorilor. Acésta mai ales relativ la directorii închisorilor centrale, cărora trebue a li-se cere ca condiţiunĭ, *capacitate, moralitate* şi *fermitate* pentru a fi bunĭ directorĭ. Numai posedând acéstă triplă cuirasă vor puté primi fără pericol grêua misiune de a ţinĕ sub jugul regulamentelor unei închisorĭ o bandă de câte-va sute de deţinuţĭ, toţĭ condamnaţĭ, pentru-că au scuturat jugul legei.

Bunele resultate ale unui sistem penitenciar depindênd mai mult de persónele carĭ sunt însărcinate sĕ aplice acest sistem, decât de însuşĭ sistemul, a şi făcut pe d-nul Dianu prin rapórtele sale generale asupra închisorilor din 1896 şi 1897, sĕ céră, pe lângă alte reforme, şi o lege de organisare a serviciului interior, ca sĕ aibă ca basă *condiţiunĭ de admisibilitate* pentru funcţionarĭ şi garantarea stabilităţii lor.

Autorul conchide, că cu modul acesta un funcţionar póte sĕ fiă şi mai bine ales şi mai cu înlesnire format pentru postul ce i-se încredinţéză şi misiunea ce este chemat sĕ îndeplinéscă.

Adesea-orĭ am avut ocasie de a ceti sĕu de a auḑi vorbindu-se despre închisorile şi pedepsele nóstre din trecut, însĕ o judecată sigură asupra acestei cestiunĭ, nu ne-am putut face, căcĭ fără o adêncă cunoscinţă a întregei istorii, relativ la aceste cestiunĭ, nu se póte dobândi. Aḑĭ însĕ prin apariţia lucrării d-lui Dianu, judecata cea mai completă şi-o póte orĭ şi cine face, cetindu-o. Munca, timpul, răbdarea, pe care d-nul Dianu a pus'o prin cercetarea autorilor vechĭ şi a bogatelor isvóre, carĭ ne dau adevĕrata icónă a vremurilor trecute, lămuresc fórte bine, epocele cele mai depărtate ale acestor cestiunĭ şi ne arată tot-odată datele şi moravurile poporului român din timp în timp...

Dr. N. Minovici.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Cărţî de rugăciiunî şi predicî.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunî şi de cântărî pentru mângăerea sufletéscă a drept credinciosilor creştinî, *Ediţiunea IV corectată.* Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţî tarî coloraţî 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunî şi cântărî, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla, Tip. „Aurora" A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţî tarî coloraţî, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunî şi cântărî, întocmită mai ales pentru copiiî mai mărişorî. Gherla, Tip. „Aurora" A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţî tarî coloraţî costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunî, cererî şi laude întru onórea Preacuratei Feciore Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui esemplar legat în păreţî tarî coloraţî 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvêntărî bisericescî pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu.* Pe lângă predicî, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorî. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicî sunt favorabil apreţiate şi din partea clerului înalt din România.

Cuvêntărî funebralî şi iertăciunî pentru diferite casurî de mórte, întocmite de *Ioan Papiu.* cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predicî pentru Duminecî de *Iustin Popfiu,* învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindênd predicî frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christe.* Conţine predicî dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicî pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu,* cunoscut atât de bine în cercurile românescî din numĕrósele sale scrierî atât de mĕduóse, instructive şi cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Scrierî scolare.

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O carte nouă şi de mare interes pentru toţî bărbaţii de şcólă. Preţul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul scólelor poporalî din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiŭ) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop,* învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărî. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catechetic pentru primii anî şcolasticî, ca îndreptar pentru catecheţî, învĕţătorî şi părinţî, prelucrat de *Basiliu Raţiu,* fost profesor în seminariul din Blaşiu şi vicar la Făgăraş. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Invĕţătura creştinéscă, séu Catechismul mare pentru tinerimea greco-cath. *Ediţiunea III.* (1898). Cu binecuvêntarea episcopului de odinióră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunĕtăţirî şi e tipărită cu ortografia cu semne. Conţine 2?4 pag, format 8°, e legată solid şi costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Idei fundamentale în economia politică. D-l *Ioan Socaciu,* vechiŭ profesor la scólele comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broşură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua şi o *nouă teoriă sociologică,* care conţine lucrurî de interes scientific deosebit mai ales pentru specialiştî. A cunósce ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoélă de mare interes pentru orî care cetitor inteligent. Un esemplar costă 65 cr. şi se póte procura séu direct dela d-l autor, în a căruia editură a apărut opul, séu dela Tipografia „A. Mureşianu".

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Aprilie 1900.

Renta ung. de aur 4%.	97.20
Renta de coróne ung. 4%.	93.70
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	101.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	99.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.60
Bonurî rurale ungare 4%	92.60
Bonurî rurale croate-slavone	93.75
Impr. ung. cu premii	164.50
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	99.15
Renta de hârtie austr.	99.—
Renta de aur austr.	98.70
Losurî din 1860.	136.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	126.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	182.75
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	230.20
Napoleondorî	19.26
Mărcî imperiale germane	118.30
London vista	$242.77^1/_2$
Paris vista	$96.37^1/_2$
Rente de corone austr. 4%	98.75
Note italiene.	90.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 18 Aprilie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.98
Argint român.	Cump.	18.70	Vênd.	18.80
Napoleond'orî.	Cump.	19.10	Vênd.	19.16
Galbenî	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescî	Cump.	253.—	Vênd.	—.—
Mărcî germane	Cump.	118.40	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump.	21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Sz. 9491—1899. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tlkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Dr. Micu András ügyvéd végrehajtatónak Canduleţiu Mateiu és neje végrehajtást szenvedő elleni 54 kor. költség követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbiróság területén lévő Opre-kerczisora községében fekvő, az opra-kerczisorai 77 sz. tljkvben A † alatt Candoleţiu Mateiu és neje Candoleţiu Mateiu Anna nevén álló 155, 156/1 hrsz. ingatlanra 354 kor. 2631, 2634 hrsz. ingatlanra 18 kor.

520	„	„	2	„	2637	„	„	20	„
593	„	„	24	„	2709, 2712	„	„	12	„
670	„	„	6	„	2825	„	„	8	„
844	„	„	10	„	3447	„	„	50	„
1029, 1065	„	„	32	„	3638	„	„	24	„
1068, 1073/1	„	„	62	„	3856	„	„	8	„
1723, 1724	„	„	6	„	3881	„	„	12	„
1948, 1949	„	„	12	„	3942/1	„	„	06	„
2082	„	„	26	„	4062	„	„	16	„
2094, 2097	„	„	20	„	4199	„	„	28	„
2375, 2377	„	„	18	„	4234/6	„	„	14	„
2385	„	„	36	„					

ronában az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **1900 evi Május hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor** Oprakerczisora községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1900. évi január hó 17-én.

A kir. jbiróság mint telekönyvi hatóság

CSASZAR
kir. jbiró.

922.1

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.